

Reklama a propagace v meziválečném diskurzu o umění

Umění potřebuje reklamu!

O společenské odpovědnosti umělce a kritika aneb Věž ze slonoviny

Erwin Panofsky:

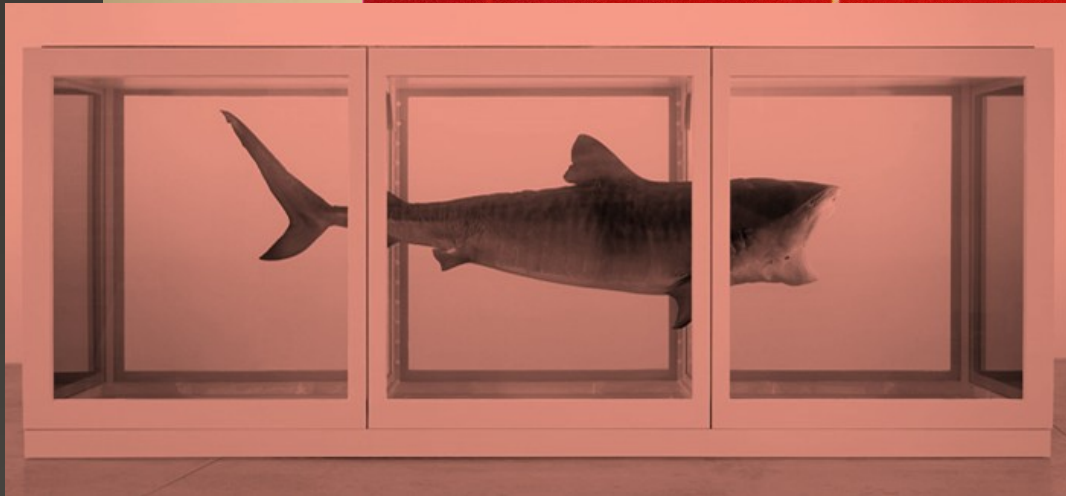
*Úsloví „Žije ve věži ze slonoviny“ se ve Spojených státech amerických stalo jedním z nejhanlivějších výroků, které ještě můžeme o někom říci, aniž nás on může zažalovat pro pomluvu nebo nactiutrhání. Slučuje v sobě stigmata **egoistického samotářství** (viz věž), **snobismu** (viz slonovinu) a **somnambulní neschopnosti jednat** (viz obojí).*

Na co E. P. zapomněl:

Locika

Panna Marie

Kdy JE umění a kdy POTŘEBUJEME?

Barnett Newman: Vir heroicus sublimis, 1950-51

• Damien Hirst, Fyzická nemožnost smrti v mysli žijícího

• Claes Oldenburg, Rtěnky na Piccadilly Circus, Londýn, 1966, pohlednice.

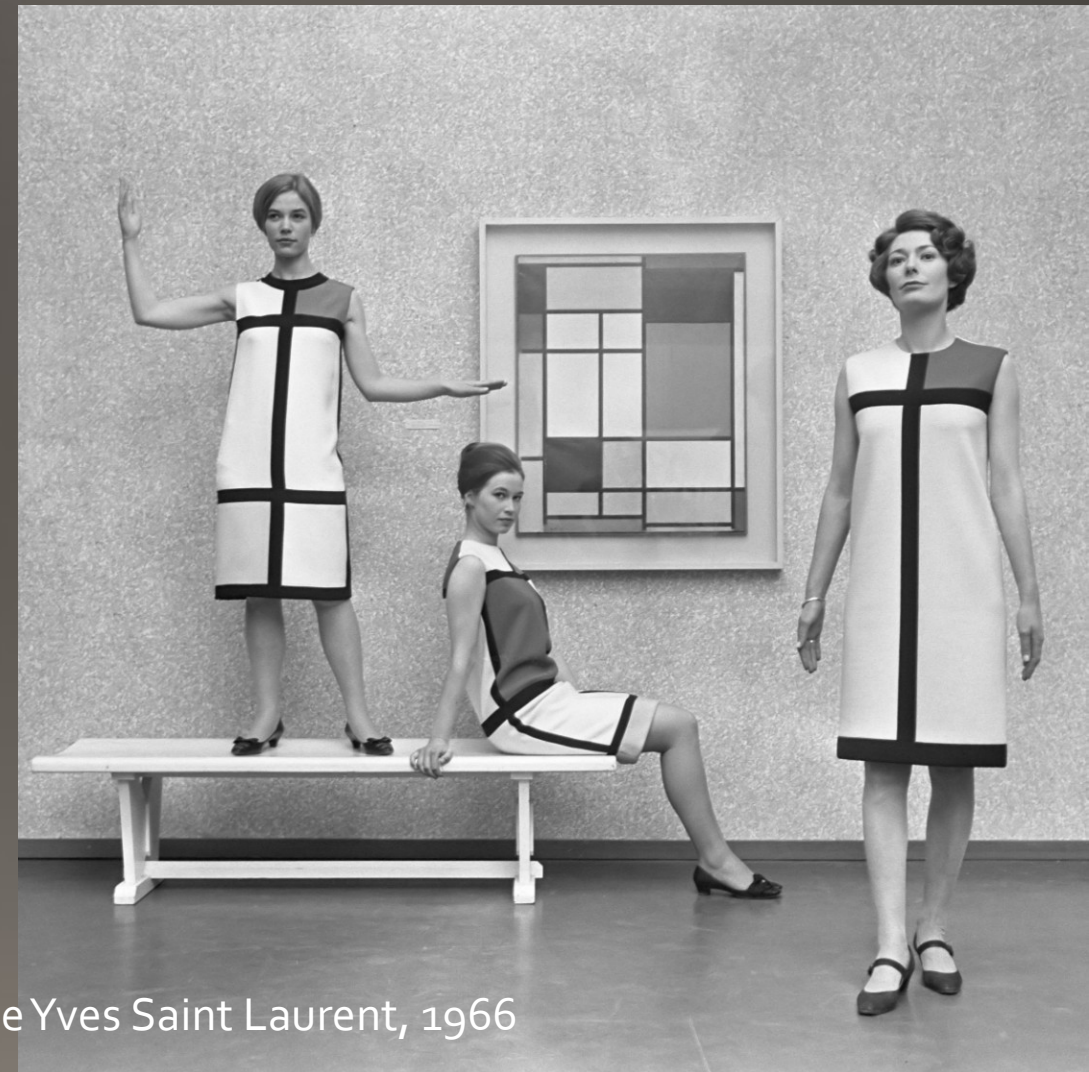
who's afraid of red yellow and blue

Maurizio Nannucci, 'Who's afraid of red, yellow and blue?', 1970

- Clement Greenberg: *Avantgarda a kýč* (1939)
- Jean Francois Lyotard: *Vznešené a avantgarda* (1991); ein Ereignis - vystávání, Agitation - vzrušení
- Peter Bürger: *Teorie umění* (1974); „Entfremdung“ aneb izolace světa umění od skutečnosti a ztráta společenského vlivu.

„Falešné uskutečňování avantgardy“

- Avantgardizace obalů: „estetizace každodennosti kulturním průmyslem“ a zboží estetikou
- Nepřekonána zůstává: „odcizená struktura výrobních vztahů buržoazní společnosti“

Modely podle Yves Saint Laurent, 1966

Selhání avantgardy dle Bürgera

- Avantgarda (coby sebekritika umění bez vlivu)
- aufheben (zrušit, překonat)
- **autonomii** umění (instituci v rámci **afirmativní kultury**)

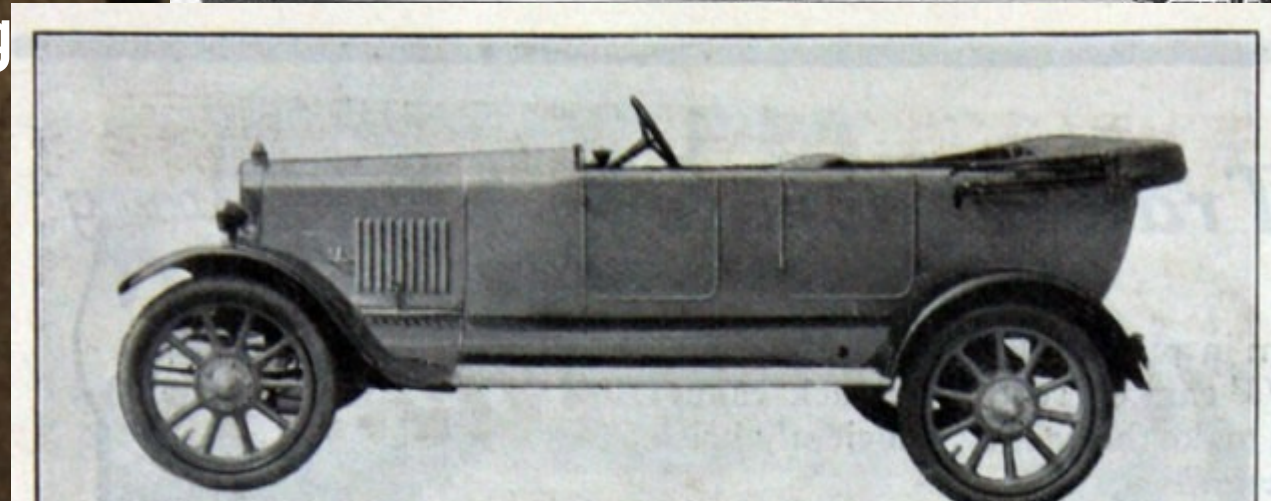
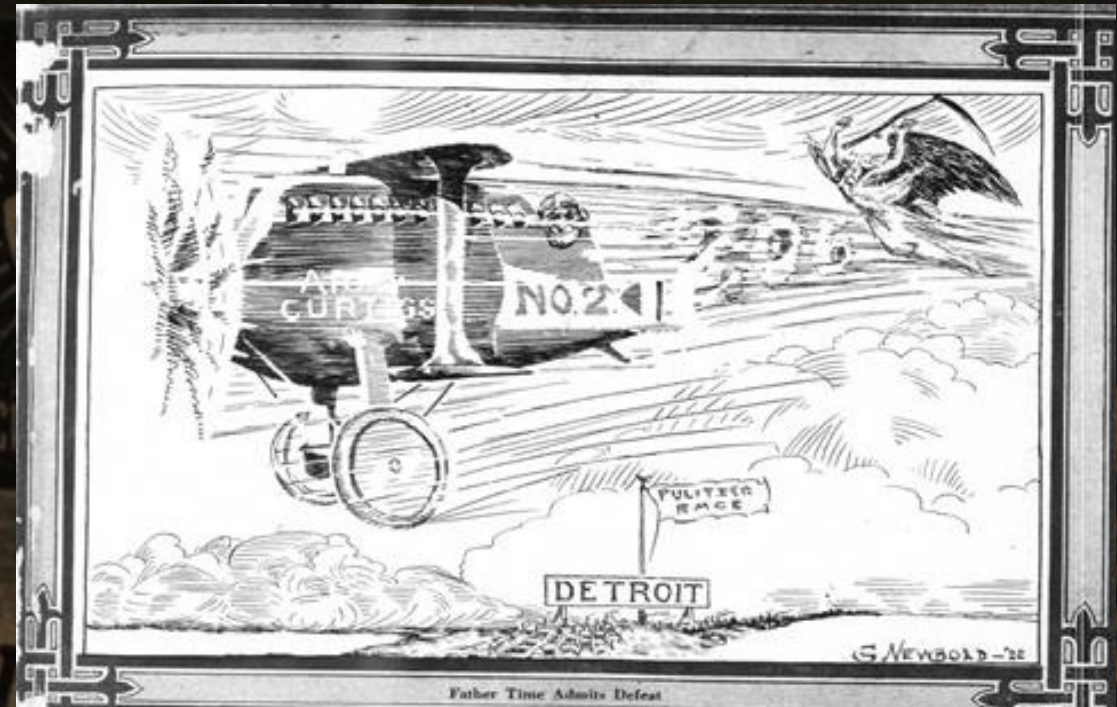
Radost, poučení a rozkoš všeho, čeho se nám ve skutečnosti nedostává.

- v buržoazní společnosti
- SELHALA
- a zaniká v aparátu kulturního průmyslu.

Reklama jako metafora/ztělesnění ne-umění

- *Reklama není nějakou chudičkou susedkou malířství a sochařství. Je mocnou rivalkou, která se snaží ovládnout celou tuto hru. (Kirk Varnedoe – Adam Gopnik)*
- *„Krása není výhradnou výsadou tzv. umění.....aeroplan Goliath, newyorské doky, transatlantiky, nové modely aut atd.“ Karel Teig
Obrazy a předobrazy, 1922)*

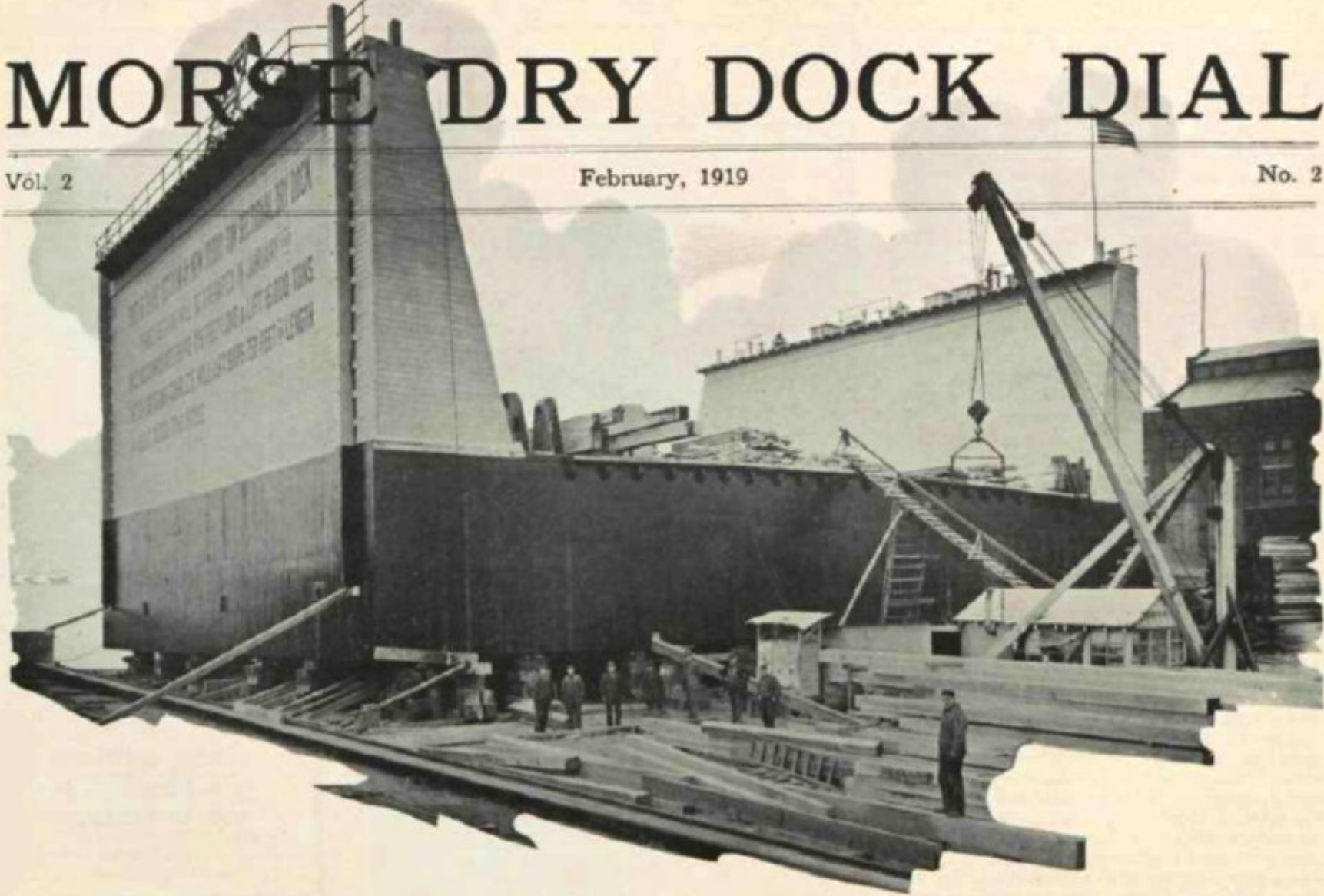

MORSE DRY DOCK DIAL

Vol. 2

February, 1919

No. 2

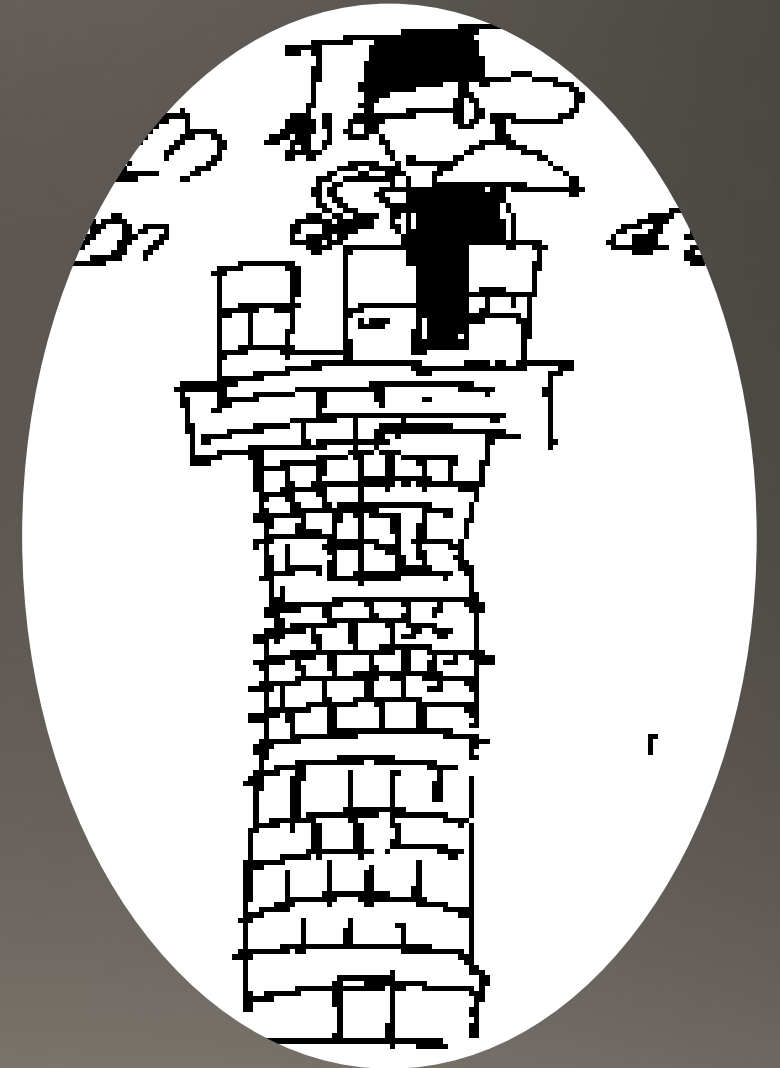
Something to Crow About

WE like to think of a dry dock as an operating table. Not that there is anything pleasant about an operating table but because the description is somewhat significant of

chronicle real news. And as we said before, when a community is blessed with a new hospital or a hospital adds a new operating table to its equipment, the matter receives due notice in the

Mocní rivalové pod slonovinovou věží

- Obchod
  - průmysl
  - doprava
  - reklama
  - obchodní domy
  - kulturní průmysl
  - obchodní duch)
- Revoluce (Francie 1848, Rusko 1916)

- Nejskromnější umění Josefa Čapka,
- obrazové básně kolem Karla Teiga,
- kuličkové ložisko,
- selfaktor Oty Gutfreunda,
- abstrakce Františka Kupky,
- grafika Ferdiše Duši,
- koláže Toyen, Teiga a Jindřicha Štýrského,
- Poesie 1932,
- Skla Zdeňka Rykra,
- jediná realizace architektury Zdeňka Rossmanna,
- světelná torza Zdeňka Pešánka,
- kresby Josefa Šímy,
- psychotická všednost Vlasty Vostřebalové-Fischerové.

pravidla

- Přečíst text vyvěšený v ISu
- Každá přednáška „krouží“ kolem 1 uměleckého díla
- Handouty s literaturou k tématu
- Výstupem z předmětu bude seminární práce na téma zadané na konci semestru